

Brüssel, 8.5.2024
C(2024) 3148 final

KOMISJONI TEATIS

Suunised määruse (EL) 2024/795 (millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)) teatavate sätete kohta

KOMISJONI TEATIS

Suunised määruse (EL) 2024/795 (millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)) teatavate sätete kohta

Käesolevad Euroopa Komisjoni mittesiduvad suunised sisaldavad praktilisi juhiseid teatavate STEPi määruse sätete kohta, et hõlbustada selle rakendamist. Suunistes parafraseeritakse liidu õigusakti sätteid, kuid selle eesmärk ei ole suurendada ega vähendada STEPi määruses sätestatud õigusi ega kohustusi. Et hinnata projektide kõlblikkust rahastamiseks konkreetsest rahastamisvahendist STEPi määruse alusel, peaksid projektiarendajad lähtuma asjaomase programmi eeskirjadest (mis on määratud kindlaks näiteks asjaomastes alusaktides, iga-aastastes tööprogrammides, projektikonkurssides ja kirjeldustes). Neid eeskirju kohaldatakse endiselt, sest STEP ei ole uus rahastamisvahend, vaid seda rakendatakse kehtivate liidu programmide kaudu. Komisjon võib suunised läbi vaadata või neid laiendada, võttes muu hulgas arvesse vahehindamise aruannet, mis tuleb Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitada 31. detsembriks 2025. Need suunised ei piira riigiabi eeskirjade¹ kohaldamist.

Sissejuhatus

1. märtsil 2024 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/795, millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)² (edaspidi „STEPi määrus“). STEPiga soovitakse toetada elutähtsate tehnoloogiate arendamist ja tootmist kolmes valdkonnas (digitehnoloogiad ja süvatehnoloogia innovatsioon, puhtad ja ressursitõhusad tehnoloogiad ning biotehnoloogiad), mis on olulised rohe- ja digipöörde jaoks. STEP toetab ka investeringuid, millega edendatakse tööstuse arengut ja väärtusahelaid ning mis vähendavad seeläbi liidu strateegilist sõltuvust, tugevdavad liidu suveräänsust ja majandusjulgeolekut ning kõrvaldavad tööjõu ja oskuste nappuse nimetatud strateegilistes sektorites. See suurendab liidu pikaajalist konkurentsivõimet ja selle vastupanuvõimet.

STEPi rakendamisega on seotud üksteist liidu programmi ja fondi: programm „Digitaalne Euroopa“, Euroopa Kaitsefond, programm „EL tervise heaks“, programm „Euroopa horisont“, innovatsioonifond, programm „InvestEU“, taaste- ja vastupidavusrahastu, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ning õiglase ülemineku fond.

Suunised on üles ehitatud järgmiselt.

- Punktis 1 keskendutakse STEPi määruse kahele peamisele artikli 2 lõike 1 kohasele eesmärgile.
- Punktis 2 jagatakse selgitusi kolme STEPi raames toetatava tehnoloogiavaldkonna kohta ning esitatakse näiteid tehnoloogiasektorite kohta, mis kuuluvad kooskõlas STEPi määruse artikli 2 lõike 1 punktiga a STEPi kohaldamisalasse.

¹ Meetmete puhul, mis käsitatakse ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt riigiabina, peavad liikmesriigid tagama kohaldatavate riigiabi kokkusobivuse tingimuste täitmise.

² ELT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>

- Punktis 3 kirjeldatakse tingimusi, mille põhjal saab tehnoloogiasektorit kooskõlas STEPi määruse artikli 2 lõikega 2 käsitada elutähtsana.

1. STEPi eesmärgid

STEPi määruse artikli 2 lõikes 1 on sätestatud STEPi peamised eesmärgid: a) toetada elutähtsate tehnoloogiate arendamist või tootmist kogu liidus või kaitsta ja tugevdada nende väärtusahelaid ning b) tegeleda esimese eesmärgi toetamiseks igat liiki kvaliteetsete töökohtade jaoks kriitilise tähtsusega tööjõu ja oskuste nappusega. Neid eesmärke kirjeldatakse üksikasjalikumalt allpool.

1.1. Elutähtsate tehnoloogiate arendamise või tootmise toetamine kogu liidus või nende väärtusahelate kaitsmine ja tugevdamine

1.1.1 Elutähtsate tehnoloogiate arendamise või tootmise toetamine kogu liidus

STEPi määruse kohaselt tähendab arendamine ja tootmine tehnoloogia arendamist alates teostatavuse tõendamisest kuni kaubandusliku tootmiseni. See hõlmab prototüüpide täiustamist ja/või tehnoloogia vastavuse tagamist rangetele toimivus- ja laiendatavusstandarditele. Arendamise alla kuuluvad tegevused, millega soovitakse saavutada tehnoloogiline läbimurre, täiustada tehnoloogiat vastavalt turu vajadustele, sealhulgas suurendada selle tõhusust ja usaldusväärsust, ning töötada välja standardeid.

Elutähtsa tehnoloogia arendamine ja tootmine liidus põhineb kõrgtasemel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel, mis tagavad tehnoloogiliste lahenduste, toodete ja teenuste kvaliteedi, usaldusväärsuse ja koostalitlusvõime kogu siseturul ning nende ülemaailmse konkurentsivõime. Need standardid näitavad tehnoloogiate küpsust ja turuvalmidust, mis aitab ligi meelitada investoreid.

Tootmine hõlmab tootmisliinide ning esimeste omalaadsete tootmisrajatiste³ sisseseadmist, olemasolevate tootmisrajatiste laiendamist või nende kasutusotstarbe muutmist, protsesside laiendamist nõudluse rahuldamiseks ja/või kvaliteedikontrollimehhanismide rakendamist, et tagada kvaliteetsete toodete järjepidev tootmine. See lähenemisviis tagab, et uuendused ei ole mitte ainult tehnoloogiliselt kõrgel tasemel, vaid ka majanduslikult elujõulised ja valmis laialdaseks kasutuselevõtuks kogu liidus, mis tugevdab liidu strateegilist autonoomiat ja konkurentsivõimet peamistes tehnoloogiavaldkondades. STEPi alla ei kuulu lõpptoodete paigaldamine ja kasutuselevõtt, kuid see hõlmab seotud teenuseid, mis on nende toodete väljatöötamise või tootmise jaoks STEPi sektorites kriitilise tähtsusega ja spetsiifilised (vt punkt 1.1.2).

Elutähtsaks tehnoloogiaks kvalifitseerumiseks peaks tehnoloogia tooma siseturule märkimisväärse majandusliku potentsiaaliga uuendusliku, kujunemisjärgus ja tipptasemel elemendi või aitama vähendada või ennetada liidu strateegilist sõltuvust (vt punkt 3).

³ Nullnetotööstuse määruse artiklis 3 on „esimene omalaadne“ määratletud kui „uus või oluliselt uuendatud nullnetotehnoloogia rajatis, mis pakub innovatsiooni sellise nullnetotehnoloogia tootmisprotsessis, mida liidus veel oluliselt ei ole või mida veel ei ole kavas ehitada“.

1.1.2 Väärtusahelate kaitsmine ja tugevdamine

STEPi määruses rõhutatakse, kui oluline on tugevdada kogu väärtusahelat, mis on seotud elutähtsa tehnoloogia arendamise või tootmisega, et vähendada liidu strateegilist sõltuvust ja säilitada siseturu terviklikkus.

Selles kontekstis kuuluvad väärtusahelasse STEPi määruse artikli 2 lõike 3 kohaselt lõpptooted, konkreetsete komponendid ja konkreetsete masinad, mida kasutatakse peamiselt lõpptoodete tootmiseks, kriitiliste toormete määruse⁴ II lisas sätestatud kriitilised toormed, seotud teenused, mis on nende lõpptoodete väljatöötamise või tootmise jaoks kriitilise tähtsusega ja spetsiifilised, ning tehnoloogiad, mis kuuluvad nullnetotööstuse määruse⁵ kohaldamisalasse.

Konkreetsed komponendid ja konkreetsed masinad on osad ja seadmed, mida kasutatakse peamiselt elutähtsa tehnoloogia arendamises ja tootmises. Need võivad suurendada tehnoloogilist innovatsiooni ja tootmise tõhusust asjaomastes elutähtsa tehnoloogia sektorites (digitehnoloogiad ja süvatehnoloogia innovatsioon, puhtad ja ressursitõhusad tehnoloogiad ning biotehnoloogiad). Näiteks on digitehnoloogia sektori väärtusahela põhilülks sellised tipptasemel andmetöötluskomponendid nagu kvantprotsessorid. Nende väljatöötamiseks on vaja eriseadmeid ja -oskusi.

Kriitiliste toormete määruse II lisas määratletud **kriitilisi toormeid** on vaja STEPi kohaldamisalasse kuuluvate elutähtsate tehnoloogiate tootmiseks. Näiteks on räni hädavajalik pooljuhtide tootmises ning haruldased muldmetallid robotikavaldkonnas. Samuti on liitium, nikkel ja koobalt hädavajalikud akude ja patareide, plaatina elektrolüüsiseadmete ja vask elektrivõrkude jaoks. Lisaks sõltuvad paljud biotehnoloogiauringutes kasutatavad seadmed ja tööriistad kriitilistest toormetest, näiteks magnetresonantstomograafia seadmete püsिमagnetid haruldastest muldmetallidest ning siiratavad meditsiiniseadmed plaatinast või titaanist. Väärtusahelas on ülioluline keskenduda kõnealustele kriitilistele toormetele, et tarneahelate haavatavus ei kahjustaks liidu üleminekut keskkonnasäästlikule majandusele ja liidu tööstuse konkurentsivõimet.

STEPi määruse artikli 2 lõike 3 kohaselt on **seotud teenused** eriteenused, mis on STEPi kohaldamisalal lõpptoodete väljatöötamise või tootmise jaoks kriitilise tähtsusega ja spetsiifilised. STEPi kohaldamisalasse kuuluvad seotud teenused on teenused, mis on asjaomase elutähtsa tehnoloogia jaoks nii kriitilise tähtsusega kui ka spetsiifilised (olgu siis tegemist digitehnoloogiate, süvatehnoloogia innovatsiooni, puhaste ja ressursitõhusate tehnoloogiate või biotehnoloogiatega), sest need täiustavad asjaomast elutähtsat tehnoloogiat ennast ja selle toimet.

Seotud teenused on näiteks puhasruumi teenused pooljuhtide tootmiseks, pilv- ja servitööstuste teenused, kõrgjõudlusega andmetööstuste teenused, katse- ja eksperimenteerimiste teenused, küberturvalisuse teenused, kosmosepõhine asjade internet ja nutitootmises kasutatavad turvalise ühenduvuse teenused, kosmosepõhine positsioneerimine, navigeerimine ja ajamääramine, reaalaajas seire ja jälgimise teenused ning kliiniliste uuringute

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse kriitiliste toormete kindlate ja kestlike tarnete tagamise raamistik (kriitiliste toormete määrus), poliitiline kokkulepe saavutati 13. novembril 2023, seni avaldamata.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa nullnetotehnoloogia toodete tootmise ökosüsteemi tugevdamiseks (nullnetotööstuse määrus), poliitiline kokkulepe saavutati 6. veebruaril 2024, seni avaldamata.

erihaldus uute ravimite väljatöötamiseks. Selliseid seotud teenuseid võib rahastada STEPi raames eraldi projektidena.

Kõrvalteenuseid, nagu IT-, nõustamis- või õigusteenuseid, võib STEPi kaudu toetada üksnes juhul, kui need on STEPi projekti investeerimiskulude lahutamatu osa, tingimusel et see on kooskõlas asjaomase liidu vahendi või fondi suhtes kohaldatavate eeskirjadega. Kui need on eraldiseisvad teenused, siis ei kvalifitseeru need STEPi projektiks.

1.2. Tööjõu ja oskuste nappuse kõrvaldamine

STEPi määruses tõdetakse, et selleks, et liit saaks asuda elutähtsa tehnoloogia arendamisel ja tootmisel juhtpositsioonile, tuleb üle saada suurest tööjõu ja oskuste nappusest. Kõnealune nappus on eriti terav probleem teatavates rohe- ja digipöörde jaoks määrava tähtsusega valdkondades ning demograafilised muutused süvendavad seda veelgi. See nappus tuleb kõrvaldada, kui soovime, et STEPi sektorid oleksid tehnoloogiliselt edukad.

Määrus hõlbustab investeerimist sektoripõhisesse koolitusse, elukestvasse õppesse ja haridusse, et tagada töötajatele eriteadmised ja -oskused, mida on kindlasti vaja liidu võimete suurendamiseks digiinnovatsiooni, puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia ning biotehnoloogia valdkondades. Sellisel viisil oskuste arendamise eesmärk on otseselt toetada liidu strateegiliste sektorite majanduskasvu ja konkurentsivõimet nii, et püütakse eelkõige luua võimalusi noortele ja ebasoodsas olukorras olevatele inimestele, kes ei ole praegu tööhõive-, haridus- või koolitussüsteemides. Samal ajal soovitakse rohe- ja digipöörde kogu potentsiaali ära kasutada sotsiaalselt õiglasel, kaasaval ja ausal viisil. STEPi määrus täiendab laiemat Euroopa oskuste tegevuskava⁶ ja muid oskuste toetamise valdkondlikke algatusi, keskendudes eelkõige oskuste nappuse kõrvaldamisele STEPi sektorite tõhusa toimimise jaoks kriitilise tähtsusega valdkondades. STEPi projektides julgustatakse tuginema käsitletavate sektoritega seotud olemasolevatele projektidele ja algatustele, näiteks nendele, mis on välja töötatud ELi oskuste pakti või Euroopa oskuste tegevuskava kutsehariduse tiptaseme keskuste⁷ kaudu.

Seepärast on STEPi määruses põhitähelepanu oskuste kogumitel, mis on olulised elutähtsa tehnoloogia arendamiseks ja tootmiseks STEPi sektorites nii, et samal ajal luuakse kvaliteetseid töökohti ja õpipoisipõppevõimalusi. Kooskõlas konkreetse fondi eeskirjadega võiks kaaluda ka laiemaid ja ülekantavaid oskusi.

Näiteks puhaste ja ressursitõhusate tehnoloogiate valdkonnas toetab STEP selliste oskuste arendamise projekte, mida on vaja tiptasemel aku- ja patareitehnoloogia jaoks ja taastuenergiasüsteemide hooldamise jaoks, ning muude insenerioskuste projekte. Digitehnoloogia valdkonnas oleks STEPi raames asjakohane arendada küberturvalisuse ja andmeanalüüsi oskusi.

STEPi määruses rõhutatakse, et nullnetotööstuse määruse alusel loodud Euroopa nullnetotööstuse akadeemiatel on oluline roll. STEPi määruse artikli 12 kohaselt võivad liikmesriigid kasutada nullnetotehnoloogiaalaste oskuste arendamiseks oma ESF+ vahendeid.

⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>

⁷ Programmi „Erasmus+“ kutsehariduse tiptaseme keskuste projektid keskenduvad digi- ja rohepöördega seotud valdkondadele, nagu tehisintellekt, pilvtöötus, mikroelektroonika, kõrgtehnoloogiline tootmine või säästev energia. Lisateave: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501>

2. STEPi tehnoloogia sektorid

STEPi määruse artikli 2 lõike 1 punkti a kohaselt kuuluvad STEPi kohaldamisalasse järgmised sektorid:

- **digitehnoloogiad**, sealhulgas need, mis aitavad saavutada digikümneni poliitikaprogrammi 2030 sihte ja eesmärke ning viia ellu otsuse (EL) 2022/2481 artikli 2 punktis 2 määratletud mitut riiki hõlmavaid projekte, ning **süvatehnoloogia innovatsioon**,
- nullnetotööstuse määruuses määratletud **puhtad ja ressursitõhusad tehnoloogiad**, sealhulgas nullnetotehnoloogiad, ning
- **biotehnoloogiad**, sealhulgas ravimid, mis on kantud liidu esmatähtsate ravimite⁸ ja ravimikomponentide loetellu.

STEPi määruse artikli 2 lõikes 2 on sätestatud elutähtsus kui kvalitatiivne kriteerium, mis tähendab seda, et STEPi määruse kohaldamisala ei ole püsivalt kindlaks määratud, vaid võib muutuda vastavalt tehnoloogilisele ja/või geopoliitilisele ja rahvusvahelise kaubanduse arengule, ning et käesolevad suunised ei välista kohaldamisala muutmist edaspidi. Lisaks võib komisjoni käimasolevate ja/või uute hindamiste tulemusel käesolevaid suuniseid täiendada. Olulised viited on Versailles' deklaratsioon (2022),⁹ nullnetotööstuse määrus,¹⁰ kriitiliste toormete määrus,¹¹ teatis Euroopa Liidu pikaajalise konkurentsivõime kohta¹² (2023) ning Euroopa innovatsioonikava¹³ (2022), poliitikaprogramm „Tee digikümnenisse“¹⁴ (2022) ning komisjoni teatis biotehnoloogia ja biotootmise hoogustamise kohta ELis¹⁵ (2024).

STEPi kohaldamisala on kooskõlas komisjoni 3. oktoobri 2023. aasta soovitusega, mis käsitleb ELi majandusjulgeoleku seisukohast elutähtsate tehnoloogiavaldkondade täiendavat riskihindamist koos liikmesriikidega¹⁶. Komisjoni soovitusel lisa sisaldab kümnest elutähtsast tehnoloogiavaldkonnast koosnevat loetelu, mis koostati pärast seda, kui oli hinnatud tehnoloogia toetavat ja ümberkujundavat laadi, tsiviil-sõjalise riskitasu riski ning riski, et tehnoloogiat kasutatakse ära inimõiguste rikkumiseks.

⁸ <https://www.ema.europa.eu/en/news/first-version-union-list-critical-medicines-agreed-help-avoid-potential-shortages-eu>

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2022/03/11/the-versailles-declaration-10-11032022/>

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa nullnetotehnoloogia toodete tootmise ökosüsteemi tugevdamiseks (nullnetotööstuse määrus), poliitiline kokkulepe saavutati 6. veebruaril 2024, seni ametlikult avaldamata.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse kriitiliste toormete kindlate ja kestlike tarnete tagamise raamistik (kriitiliste toormete määrus), poliitiline kokkulepe saavutati 13. novembril 2023, seni ametlikult avaldamata.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0168&qid=1707986980414>

¹³ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/new-european-innovation-agenda_en

¹⁴ https://commission.europa.eu/europes-digital-decade-digital-targets-2030-documents_en

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0137R%2801%29&qid=1714634080563>

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32023H2113&qid=1714984368413>

Järgmistes punktides on iga STEPi sektori kohta esitatud soovituslik ja mitteammendav loetelu sellistest tehnoloogiatest, mida võiks STEPi sektorites arvesse võtta, ja nende määratlustest. Sealhulgas on tuginetud eespool nimetatud tekstidele.

2.1 Digitehnoloogiad ja süvatehnoloogia innovatsioon

2.1.1 Digitehnoloogiad

2030. aasta poliitikaprogrammis „Tee digikümnendisse“¹⁷ on kehtestatud digioskuste, digitaristu ning ettevõtete ja avalike teenuste digiülemineku valdkondade digieesmärgid. Selles nimetatakse mitut digitehnoloogiat, mis aitavad kaasa eesmärkide saavutamisele, sealhulgas tehisintellekt, 5G, 6G, plokiahel, kõrgjõudlusega andmetöötlus, pilv- ja servtöötlus ning asjade internet.

Komisjoni soovitus (mis käsitleb liidu majandusjulgeoleku seisukohast elutähtsaid tehnoloogiavaldkondi)¹⁸ lisas on esitatud soovituslik ja mitteammendav loetelu elutähtsatest tehnoloogiavaldkondadest,¹⁹ mille riske peaksid liikmesriigid ja komisjon täiendavalt hindama. Enamikku loetelus nimetatud tehnoloogiatest võib pidada STEPi jaoks olulisteks digitehnoloogiatega.

Alljärgnev tabel sisaldab soovituslikku ja mitteammendavat loetelu nendest komisjoni soovitusel lisas nimetatud digitehnoloogiatega, mida peetakse STEPi jaoks oluliseks.

Digitehnoloogia valdkonnad	Tehnoloogia (soovituslik, mitteammendav)
Tiip taseme pooljuhttehnoloogia	Mikroelektroonika (sh protsessorid); fotoonikatehnoloogia (sh suure energiaga laserid); kõrgsageduskiibid; pooljuhtide tootmise seadmed tiip tasemel suurusega sõlmedes; kosmosekindlad pooljuhttehnoloogiad
Tehisintellekti tehnoloogia	Tehisintellekti algoritmid; kõrgjõudlusega andmetöötlus; pilvetechnoloogia ja servtöötlus; andmeanalüüsi tehnoloogia; tehisenägemine, keeletöötlus, objektide tuvastus; eraelu puutumatust kaitsvad tehnoloogiad (nt liidendatud õpe)
Kvanttehnoloogia	Kvantarvutid; kvantkrüptograafia; kvantside; kvantvõtmelevi (QKD); kvantandurid (sh kvantgravimeetria); kvantradarid; kvantsimulatsioon; kvantkuva; kvantkellad, metroloogia; kosmosekindel kvanttehnoloogia
Tiip taseme ühenduvus-, navigeerimis- ja digitehnoloogia	Turvaline digiside ja -ühendus, näiteks raadio juurdepääsuvõrk (RAN) ja avatud raadio juurdepääsuvõrk (Open RAN) ning 5G ja 6G; küberturbetechnoloogia, nt küberseire, turbe- ja sissetungitõrjesüsteemid, digitaalkriminalistika; asjade internet ja

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022D2481>

¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32023H2113&qid=1714984368413>

¹⁹ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/document/download/d2649f7e-44c4-49a9-a59d-bffd298f8fa7_en?filename=C_2023_6689_1_EN_annexe_acte_autonome_part1_v9.pdf

	virtuaalreaalsus; hajusraamatu ja digiidentiteedi tehnoloogia; suuna-, navigeerimis- ja juhtimistehnoloogia, sealhulgas avioonika ja positsioneerimine merel, ning kosmosepõhine positsioneerimine, navigeerimine ja ajamääramine; turvaline satelliitside
Tiip taseme anduritehnoloogia	Elektro-optilised, radar-, keemilised, bioloogilised, kiirgus- ja hajusandurid; magnetomeetrid, magnetvälja gradiomeetrid; veealused elektriväljaandurid; gravimeetrid ja gradiomeetrid
Robotika ja autonoomsed süsteemid	Autonoomsed mehitatud ja mehitamata sõidukid (kosmose-, õhu-, maismaa-, vee- ja allveesõidukid), sh parvtehnika; robotid ja roboti juhitud täppissüsteemid; eksoskeletid; TI-põhised süsteemid

2.1.2 Süvatehnoloogia innovatsioon

STEPi määruse põhjenduses 6 on märgitud, et süvatehnoloogia innovatsiooni tuleks mõista innovatsioonina, mis võib pakkuda murrangulisi lahendusi, mis on tihedalt seotud tiip tasemel teaduse, tehnoloogia ja inseneriteadusega, sealhulgas sellist innovatsiooni, mis koondab endas füüsika, bioloogia ja digivaldkonnas tehtavaid edusamme. Süvatehnoloogia innovatsioon võib hõlmata mitut tehnoloogiat ja see võib aset leida digitehnoloogia, puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia ning biotehnoloogia kokkupuutepunktides. Murranguline potentsiaal võib tekkida ka siis, kui kombineeritakse kolme STEPi sektori tehnoloogiat, muu hulgas sellistes valdkondades nagu nanobiotehnoloogia või bioinformaatika, energiasalvestuse kõrgtehnoloogia, näiteks järgmise põlvkonna akud ja superkondensaatorid, ning nutivõrgud. Murranguline potentsiaal on olemas ka siis, kui tehnoloogia (nt kõrgtehnoloogilised pooljuhid, kvanttehnoloogia, päikeseenergiatehnoloogia või robotika) arendamiseks ja tootmiseks on vaja erimeetodeid, et see suudaks toimida karmis keskkonnas, nagu kosmos ja kaitseolukorrad, muu hulgas kosmosepõhise turvalise side valdkonnas. Süvatehnoloogia sektorid, allsektorid, rakendused ja määratlused võivad aja jooksul vastavalt tehnoloogia²⁰ ja turgude arengule muutuda.

2.2 Puhtad ja ressursitõhusad tehnoloogiad

STEPi määruse artikli 2 lõike 1 kohaselt hõlmavad puhtad ja ressursitõhusad tehnoloogiad nullnetotehnoloogiaid, nagu need on määratletud nullnetotööstuse määruse artiklis 4. Komisjon peab hiljemalt üheksa kuu jooksul pärast nullnetotööstuse määruse jõustumist võtma vastu delegeeritud õigusakti määruse lisa muutmiseks artiklis 4 esitatud nullnetotehnoloogiate loetelu alusel, et määrata kindlaks nullnetotehnoloogiate alamkategoriad ja nende tehnoloogiate jaoks kasutatavate konkreetsete komponentide loetelu.

²⁰ Näiteid süvatehnoloogia kohta on esitatud Euroopa Innovatsiooninõukogu 2024. aasta tööprogrammis, mis on kättesaadav aadressil https://eic.ec.europa.eu/eic-2024-work-programme_en ning 2023. aasta mõjuaruandes, mis on kättesaadav aadressil https://eic.ec.europa.eu/news/european-innovation-council-impact-report-2023-eu70-billion-deep-tech-portfolio-2024-03-18_en.

Allpool esitatud loetelu sisaldab tehnoloogiaid, mida on nimetatud nullnetotööstuse artiklis 4 ja selle lisas.

Nullnetotööstuse määruses määratletud puhas ja ressursitõhus tehnoloogia	Nullnetotööstuse määruses määratletud puhtad ja ressursitõhusad tehnoloogiad
Päikeseenergia tehnoloogia	Päikese fotogalvaaniline tehnoloogia; päikese soojuselektriline tehnoloogia; päikese soojusenergial põhinev tehnoloogia; muu päikeseenergia tehnoloogia
Maismaa tuuleenergia ja avamere taastuenergia tehnoloogia	Maismaa tuuleenergia tehnoloogia; avamere taastuenergia tehnoloogia
Aku- ja energiasalvestustehnoloogia	Akutehnoloogia; energiasalvestustehnoloogia
Soojuspumpade ja maapõueenergia tehnoloogia	Soojuspumpade tehnoloogia; maapõueenergia tehnoloogia
Vesinikutehnoloogia	Elektrolüüsiseadmed; vesinikkütuseelemendid; muu vesinikutehnoloogia
Kestlik biogaasi ja biometaani tehnoloogia	Kestlik biogaasi tehnoloogia; kestlik biometaani tehnoloogia
Süsiniku kogumise ja säilitamise tehnoloogia	Süsiniku kogumise tehnoloogia; süsiniku säilitamise tehnoloogia
Elektrivõrgutehnoloogia	Elektrivõrgutehnoloogia; elektrisõidukite laadimistehnoloogia; võrgu digitaliseerimise tehnoloogia; muu elektrivõrgutehnoloogia
Tuumalõhustumistehnoloogia	Tuumalõhustumisenergia tehnoloogia; tuumkütusetsükli tehnoloogia
Kestlike alternatiivkütuste tehnoloogia	Kestlike alternatiivkütuste tehnoloogia
Hüdroenergiatehnoloogia	Hüdroenergiatehnoloogia
Muu taastuenergiatehnoloogia	Osmootse energia tehnoloogia; ümbritseva keskkonna energial põhinev tehnoloogia, v.a soojuspumbad; biomassitehnoloogia; prügilagaasi tehnoloogia; reoveepuhasti gaasi tehnoloogia; muu taastuenergiatehnoloogia
Energiasüsteemiga seotud energiatõhususe tehnoloogia	Energiasüsteemiga seotud energiatõhususe tehnoloogia; soojusvõrgu tehnoloogia; muu energiasüsteemiga seotud energiatõhususe tehnoloogia

Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste tehnoloogia	Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste tehnoloogia
Biotehnoloogilised kliima- ja energialahendused	Biotehnoloogilised kliima- ja energialahendused
Süsinikuheite vähendamise murranguline tööstustehnoloogia	Süsinikuheite vähendamise murranguline tööstustehnoloogia
CO₂ transpordi ja utiliseerimise tehnoloogia	CO ₂ transpordi tehnoloogia; CO ₂ utiliseerimise tehnoloogia
Tuuleenergia põhinevate jõuseadmete ja elektriliste jõuseadmete tehnoloogia transpordis	Tuuleenergia põhinevate jõuseadmete tehnoloogia; elektriliste jõuseadmete tehnoloogia
Muu tuumatehnoloogia	Muu tuumatehnoloogia

Komisjoni soovitusel, mis käsitleb liidu majandusjulgeoleku seisukohast elutähtsaid tehnoloogiaavaldkondi,²¹ on osutatud teatavatele puhastele ja ressursitõhusatele tehnoloogiatele. Alljärgnev tabel sisaldab soovituslikku ja mitteammendavat loetelu puhastest ja ressursitõhusatest tehnoloogiatest, mida peetakse STEPi jaoks oluliseks.

Muud puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia valdkonnad	Muu puhas ja ressursitõhus tehnoloogia (soovituslik, mitteammendav)
Tipptaseme materjali-, tootmis- ja ringlussevõtutehnoloogia	Nanomaterjalide, arukate materjalide, uudsete keraamiliste materjalide, varjematerjalide, ohutuks ja kestlikuks kavandatud materjalide tehnoloogia; kihtlisandustootmine; digijuhitav mikrotäppistootmine ja väikesemahuline lasertöötlus/keevitamine; kaevandamise tehnoloogia; kriitilise toorme ja muude komponentide (nt katalüsaatorid, patareid ja akud) töötlemise ja ringlussevõtu tehnoloogia (sealhulgas hüdro metallurgia, bioeostamine, nanotehnoloogiapõhine filtrimine, elektrokeemiline töötlemine ja must mass)
Kestlikkuse seisukohast oluline tehnoloogia, nagu vee puhastamine ja magestamine	Puhastamise ja magestamise tehnoloogia
Ringlussevõtutehnoloogia	Elektroonika korduskasutamise ja ringlussevõtu tehnoloogia (elektroonikaromud); ringluspõhise biomajanduse tehnoloogia

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32023H2113&qid=1714984368413>

(nt jäätmetest väärtuslike bioressursipõhiste materjalide või bioressursipõhise energia tootmine)

2.3 Biotehnoloogia

STEPi määruse põhjenduses 6 on märgitud, et biotehnoloogiat tuleks mõista kui teaduse ja tehnoloogia rakendamist elusorganismide, samuti nende osade, toodete ja mudelite suhtes, et teadmiste, kaupade ja teenuste loomise eesmärgil muuta elusaid või eluta materjale. See määratlus on teadlikult lai, et hõlmata praegust ja tulevast biotehnoloogiaga seotud tegevust, ning see on kooskõlas OECD väljatöötatud biotehnoloogia ühtse statistilise määratlusega²². Biotehnoloogiat võib ka üldiselt määratleda kui mis tahes tehnoloogilist rakendust, mis kasutab bioloogilisi süsteeme, elusorganisme või nende saadusi spetsiifilise kasutusala toodete või protsesside väljatöötamiseks või muutmiseks.

Biotehnoloogia rakendusvaldkondade hulka kuuluvad bioressursipõhise tööstuse sektorid (nt pakkematerjalid, tekstiilid, komposiitmaterjalid, isolatsiooni- ja ehitusmaterjalid, biokütused, värvid, liimid, lahustid); keskkonnateenused (nt bioandurid, pinnase/vee/õhu saastest puhastamine); põllumajanduslik toidutööstus (nt bioväetised) või farmaatsia- ja meditsiinisektor (nt vaktsiinid, organoidid, geenid ja rakuteraapia).

Alljärgnevas tabelis on esitatud STEPi jaoks oluliste biotehnoloogiate soovituslik ja mitteammendav loetelu, mis tugineb OECD loetelupõhisel biotehnoloogia statistilisel määratlusel. Seda täiendavad ravimid, mis on kantud liidu esmatähtsate ravimite loetellu²³ ja nende komponendid.

Biotehnoloogia valdkonnad ²⁴	Biotehnoloogia (soovituslik, mitteammendav)
DNA/RNA	Genoomika, farmakogenoomika, geenisondid, geenitehnoloogia, DNA/RNA järjestamine/süntees/kordistamine, geenide avaldumise võrdlemine ja antisensstehnoloogia kasutamine, ulatuslik DNA süntees, genoomi- ja geenikorrekatuur, geeniülekanne
Valgud ja muud molekulid	Valkude ja peptiidide (sealhulgas makromolekulaarsete hormoonide) järjestamine/süntees/tehnoloogia/tootmine; parandatud meetodid makromolekulaarsete ravimite toimekohta viimiseks; proteoomika; valkude eraldamine ja puhastamine; signaaliülekanne; rakureseptorite tuvastamine; polükloonaalsete toodete väljatöötamine

²² https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/revised-proposal-for-the-revision-of-the-statistical-definitions-of-biotechnology-and-nanotechnology_085e0151-en

²³ Liidu esmatähtsate ravimite loetelu esimene versioon, milles lepiti kokku, et aidata vältida võimalikku raviminappust ELis, on kättesaadav aadressil: <https://www.ema.europa.eu/en/news/first-version-union-list-critical-medicines-agreed-help-avoid-potential-shortages-eu>

²⁴ Samal alusel oleksid abikõlblikud ka liidu esmatähtsate ravimite loetellu kantud ravimid, mis on toodetud keemilise protsessi teel, (ja nende vaheained) ning ravimite katsetamiseks / ringlusse laskmiseks vajalikud reaktiivid.

Raku- ja koekultuur ja -tehnoloogia	Raku-/koekultuur; koetehnoloogia (sealhulgas koetoosed ja biomeditsiinitehnoloogia); rakkude ühinemine; markerite abil aretamise tehnoloogia; metabolismi tehnoloogia; rakuteraapia; rakkude/asendusorganite bioprintimine
Biotehnoloogiliste protsesside meetodid	Fermenteerimine bioreaktorite abil, biorafineerimine, biotöötlus, bioleostus, tselluloosi biotootmine, biopleegitamine, väävlü bioärastus, reostuse looduslik eemaldamine, bioseire, biofiltreerimine ja reostuse eemaldamine taimede abil, molekulaarne vesiviljelus; kaitsmine ja saastest puhastamine, sh ained inimeste puhastamiseks saastest; biokatalüüs; uued katsetehnikad, mis sobivad kõrge tootlikkusega sõelumise jaoks; bioloogiliste ravimitega seotud protsesside täiustamine ja nende toimekohta viimise optimeerimine ning uued ravimid
Geeni- ja RNA-vektorid	Geeniteraapia; viirusvektorid
Bioinformaatika	Genoomiandmebaaside loomine; valkude järjestamine; keerukate bioloogiliste protsesside modelleerimine, sealhulgas süsteembiooloogia; personaalgenoomika arendamine
Nanobiotehnoloogia	Nano- ja mikrotootmise vahendite ja -protsesside kasutamine, et luua seadmeid biosüsteemide uurimiseks ja rakendusi ravimite toimekohta viimiseks, diagnostikaks, tootmiseks

3. STEPi tingimused

STEPi määruse artikli 2 lõikes 2 on sätestatud, et nende suuniste punktis 2 osutatud tehnoloogiaid käsitatakse elutähtsana, kui need vastavad **ühele** järgmistest tingimustest:

- need toovad siseturile uuendusliku, kujunemisjärgus ja tiptasemel elemendi, millel on märkimisväärne majanduslik potentsiaal;
- need aitavad kaasa liidu strateegilise sõltuvuse vähendamisele või ennetamisele.

Need kaks tingimust ei ole elutähtsuse hindamisel kumulatiivsed. Neid käsitletakse üksikasjalikumalt järgmistes alapunktides. STEPi määruse kohaldamisalasse kuuluvate programmide eest vastutavad ametiasutused peaksid kehtestama oma rahastamisprotsessis (nt konkursikutsed) eespool nimetatud tingimuste täitmiseks konkreetsed kriteeriumid ja hindama, kas esitatud projektid vastavad nendele tingimustele.

STEPi määruse tekstist ilmneb selgelt, et esimesel tingimusel on siseturu mõõde ja teisel tingimusel liidu mõõde.

3.1 Uuenduslik, kujunemisjärgus ja tipptasemel element ning märkimisväärne majanduslik potentsiaal

STEPiga soovitakse toetada elutähtsate tehnoloogiate arendamist ja tootmist. Need tehnoloogiad toovad siseturule uuendusliku, kujunemisjärgus ja tipptasemel elemendi (STEPi määruse artikli 2 lõike 2 punkt a), millel on märkimisväärne majanduslik potentsiaal.

Tehnoloogiat, mis sisaldab vähemalt kahte sellist elementi, võib käsitada artikli 2 lõike 2 punkti a tähenduses elutähtsana. Uuenduslike elementide otsustava tähtsusega kriteerium on uudsus, mis aitab teha teatavas valdkonnas või tööstusharus märkimisväärseid täiusutusi või muudatusi. Kujunemisjärgus elementide all mõeldakse uusi, hiljuti välja töötatud tehnoloogiaid, mis võivad näiteks välja kujuneda teadusbaasist ning mis on kanda kinnitamas ja millel on suur kasvupotentsiaal või mõju²⁵. Tipptasemel elemendid on kõige arenenumad, uuenduslikumad ja keerukamad tehnoloogiad, mis on praegu liidus kättesaadavad või väljatöötamisel.

STEPi raames antava toetuse jaoks peaksid esmatähtsad olema murrangulised innovaatilised lahendused, millel on võime luua ja kujundada turgu, tuua sellel kaasa murranguid ning suurendada liidu majanduslikku potentsiaali.

Majandusliku potentsiaali suuruse hindamiseks tuleks vaadelda, kas tehnoloogiat saab kasutada liidu erinevatel turgudel (mitte vaid geograafiliselt piiratud turgudel) või kas on olemas märkimisväärne mõju tehnoloogia arendamisele või tootmisele.

STEPi tehnoloogiad on sellised tehnoloogiad, millel on tõenäoliselt suurim teistesse liikmesriikidesse ülekanduv mõju, mis võib suurendada tehnoloogia majanduslikku potentsiaali siseturul (kooskõlas STEPi määruse põhjendusega 5). Üle piiride kanduva mõju hindamiseks võiks mõõta selle panust majanduskasvu, tööhõivesse ja teadus- ja arendustegevusse.

3.2 Strateegilise sõltuvuse vähendamine või ennetamine

STEPi määruse artikli 2 lõike 2 punkti b kohaselt loetakse asjaomaste STEPi sektorite alla kuuluvad tehnoloogiad elutähtsaks tehnoloogiaks, kui need aitavad vähendada või ennetada liidu strateegilist sõltuvust.

Liidu tasandil tehtud hindamistes ja koostatud tegevuskavades on välja selgitatud mitu sõltuvust ja haavatavust²⁶.

²⁵ Vastavalt Euroopa Innovatsiooninõukogu 2022. aasta töödokumendile 01/2022, mis on kättesaadav aadressil: https://eic.ec.europa.eu/document/download/f8784d43-c128-4338-90b7-0e67e8217dc1_en

²⁶ Arusaam sellest, mida peetakse strateegiliseks sõltuvuseks, muutub vastavalt tehnoloogilisele ja/või geopoliitilisele ja rahvusvahelise kaubanduse arengule. Strateegilise sõltuvusele võib olla tähelepanu juhitud ka muudes ELi dokumentides.

- i. Komisjon on tööstuspoliitika ajakohastamise raames korrapäraselt liidu strateegilist sõltuvust prognoosinud ja jälginud²⁷. 2021. aastal viis komisjon läbi 11 põhjalikku analüüsi sõltuvuse kohta erinevates strateegilistes valdkondades²⁸.
- ii. Kooskõlas oma 2021. aasta tegevuskavaga²⁹ lõi komisjon elutähtsa tehnoloogia vaatluskeskuse,³⁰ mis hindab kõiki kosmose-, kaitse- ja tsiviiltööstuse jaoks elutähtsaid tehnoloogiaid ning teeb selleks kindlaks tarneahela nõrkused, võimekuse puudujäägid ja sõltuvuse kolmandatest riikidest. Vaatluskeskus tugineb põhjalikele andmetele, ei piirdu üksnes statistilise ekstrapoleerimisega ning on tarneahelate stabiilsuse jälgimisel otsustava tähtsusega, eriti väikesemahulistes, kuid olulistest sektorites.
- iii. 2023. aastal vastu võetud Euroopa majandusjulgeoleku strateegias³¹ määrati kindlaks mitu majandusjulgeoleku laiapiirilist ja mittetäielikku ohuvaldkonda, mis kajastavad riskianalüüsi liidu mõõdet ja millel võib olla mõju kogu liidule. Ühes nendest kategooriatest on põhiorhk tarneahelate vastupanuvõimet ohustavatel teguritel, näiteks sõltuvusel, mida võidakse geopoliitilistel eesmärkidel ära kasutada. Nende riskide leevendamiseks on strateegia eesmärgid muu hulgas suurendada liidu konkurentsivõimet ja majanduskasvu, tugevdada siseturgu, toetada tugevat ja vastupanuvõimelist majandust ning täiustada liidu teadusuuringute, tehnoloogia- ja tööstusbaasi. STEP on nende eesmärkide saavutamise põhivahend. Sellega toetatakse elutähtsate tehnoloogiate arendamist ja tootmist liidus ning tugevdatakse nende väärtusahelaid, et vähendada või ennetada liidu strateegilist sõltuvust, kooskõlas riigiabi eeskirjadega.
- iv. Komisjon on ELi esmatähtsate ravimite loetelu³² põhjal teinud esimese 11 ravimit käsitleva haavatavuse hindamise ja jätkab oma spetsiaalsete poliitiliste volituste rakendamist selles valdkonnas³³.

Lisaks võib eeldada, et strateegiline sõltuvus on olemas siis, kui Euroopa Liit tugineb artikli 2 lõike 1 punktis a osutatud tehnoloogia puhul märkimisväärselt kolmandate riikide tarneallikatele.

STEPi määruse kohaldamisel tuleks selle kindlaksmääramisel, kas tehnoloogia **vähendab või ennetab liidu strateegilist sõltuvust**, arvesse võtta mitut järgmistest teguritest.

²⁷ Komisjoni 2021. aasta teatis „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy_et

²⁸ Komisjoni talituste 2022. aasta töödokument strateegilise sõltuvuse ja suutlikkuse kohta, <https://ec.europa.eu/newsroom/cipr/items/738844/en>

²⁹ 2021. aasta tegevuskava sünergia kohta tsiviil-, kaitse- ja kosmosetööstuse vahel, https://commission.europa.eu/document/2353ded9-0e39-4d35-a46c-67c62779afe1_en

³⁰ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/stronger-european-defence_et

³¹ Ühisteatis „Euroopa majandusjulgeoleku tugevdamise strateegia“, 2023, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/TXT/?uri=CELEX:52023JC0020>

³² Liidu esmatähtsate ravimite loetelu esimene versioon, milles lepiti kokku, et aidata vältida võimalikku raviminappust ELis, on kättesaadav aadressil: <https://www.ema.europa.eu/en/news/first-version-union-list-critical-medicines-agreed-help-avoid-potential-shortages-eu>

³³ Seoses komisjoni 2023. aasta teatisega „Raviminappuse haldamine ELis“, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023DC0672R\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023DC0672R(01))

- *Panus ELi juhtpositsiooni tööstuse ja tehnoloogia valdkonnas:* liidu tööstuslik ja tehnoloogiline juhtpositsioon punktis 2 osutatud STEPi sektorites annaks liidule ülemaailmsel tehnoloogiamaastikul konkurentsieelise ja aitaks vältida sõltuvust. Näiteks võiks STEP toetada kõrgtehnoloogiliste tootmismeetodite, näiteks kihtlisandustootmise arendamist, mis võiks suurendada liidu konkurentsieelist kõrgtehnoloogilistes tööstusharudes.
- *Panus elutähtsasse taristusse Euroopa tasandil:* piiranguteta juurdepääs³⁴ olulistele komponentidele ja tehnoloogiatele võimaldab arendada ja rajada liidu elutähtsaid taristuid ilma tarnehäirete või -viivitusteta. Näiteks võiks STEP toetada kosmosepõhistes ja maapealsetes satelliitsüsteemides ning elektrivõrkudes vajalike elutähtsate tehnoloogiate arendamist.
- *Tootmisvõimsuse suurendamine:* suurendades kriitiliste toormete ja põhikomponentide tootmise võimsust või tugevdades nende väärtusahelaid liidus valdkondades, kus on liidu strateegilise sõltuvuse oht, võivad mõned investeeringud otseselt vähendada sõltuvust kolmandate riikide allikatest ning suurendada seeläbi liidu sõltumatust ja vastupanuvõimet. Näiteks võiks STEPi raames toetada kriitilise tähtsusega komponentide (näiteks akud, pooljuhtkiibid või ravimid) tootmisrajatiste ja/või nende väärtusahelate loomist.
- *Varustuskindluse suurendamine:* et suurendada liidus kriitilise tähtsusega sisendite, komponentide ja tehnoloogiate varustuskindlust, on vaja jõuda laia arusaamani, et sõltuvust tuleb hallata ühiselt. Piirkondliku varustuskindluse probleemi lahendamiseks võetud meede võib omakorda tugevdada liidu suutlikkust tegeleda tõhusalt tarnehäirete ja haavatavusega kogu oma territooriumil. Näiteks võiks STEPi raames toetada teatavate esmatähtsate ravimite tootmise tagasitoomist juhul, kui liidus on tekkinud strateegiline sõltuvus, või toetada kriitiliste toormete projekte.
- *Positiivse piiriülese mõju suurendamine siseturul:* koostöö ja koordineerimise soodustamine siseturul võib aidata luua vastupanuvõimelisi tööstuse tarneahelaid ja sellele järgneva etapi sektoreid. Samuti edendab see võrdseid võimalusi, vähendades seeläbi moonutusi ja suurendades üldist konkurentsivõimet. Näiteks võiks STEPi raames toetada kõrgtehnoloogiliste akusalvestussüsteemide kooskõlastatud arendamist taastuvenergia integreerimiseks, koondades eksperditeadmisi ja ressursse kõigis liikmesriikides.

3.3 Seos nullnetotööstuse määruse ja kriitiliste toormete määrusega

STEPi määruse artikli 2 lõigete 4 ja 5 kohaselt loetakse nullnetotööstuse määruse või kriitiliste toormete määruse alusel strateegiliseks tunnustatud projektid automaatselt STEPi eesmärkide saavutamisele kaasa aitavateks projektideks.

STEPi määruse artikli 2 lõike 4 kohaselt peetakse puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia seisukohast olulises STEPi sektoris STEPi eesmärgi saavutamisele kaasa aitavateks projektideks projekte, mida on nullnetotööstuse määruse asjaomase sätte kohaselt tunnustatud strateegilise projektina,

³⁴ Ilma ELi-välise ekspordipiiranguteta, millel on täiendav territoriaalne kohaldamisala.

kui need vastavad vastupanuvõime kriteeriumidele,³⁵ nullnetotööstuse määruses sätestatud liidu tarneahelale avalduva positiivse mõju kriteeriumidele või nullnetotööstuse määruses sätestatud liidu kliima- või energiaeesmärkide saavutamisele kaasaaitamise kriteeriumidele. Liikmesriigid peavad nullnetotööstuse määruse asjaomaste sätete kohaselt käsitama strateegilise nullnetotehnoloogia projektina liidus asuvaid nullnetotehnoloogia tootmisprojekte. Komisjon peab hiljemalt üheksa kuu jooksul pärast nullnetotööstuse määruse jõustumist võtma vastu delegeeritud õigusakti määruse lisa muutmiseks artiklis 4 esitatud nullnetotehnoloogiatega loetelu alusel, et määrata kindlaks nullnetotehnoloogiatega alamkategoriad ja nende tehnoloogiatega jaoks kasutatavate konkreetsete komponentide loetelu.

STEPi määruse artikli 2 lõike 5 kohaselt peetakse strateegilisi projekte, mida on tunnustatud kooskõlas kriitiliste toormete määruse asjaomaste sätetega, STEPi eesmärgi saavutamisele kaasa aitavateks kolmes asjaomases STEPi sektoris. Kriitiliste toormete määruse artiklis 7 on sätestatud, et projektiarendaja peab taotluse kriitiliste toormete projekti tunnustamiseks strateegilise projektina esitama komisjonile.

3.4 Üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid

STEPi määruse põhjenduses 6 on märgitud, et elutähtsaks tehnoloogiaks tuleks pidada kolme STEPi sektoriga hõlmatud tehnoloogiat, mis kuulub üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti³⁶ alla, mille komisjon on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt heaks kiitnud, ning sellise üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti kohaldamisalasse kuuluvad üksikprojektid peaksid olema rahastamiskõlblikud kooskõlas vastavate programmide reeglitega, kui kindlakstehtud rahastamispuudujääki ja rahastamiskõlblikke kulusid, kuid neid on, ei ole veel täielikult kaetud.

Komisjon peab ajakohastatud loetelu kõnealustest heakskiidetud ja integreeritud projektidest³⁷, millest mitut võib STEPi jaoks oluliseks pidada, sest nende alustehnoloogiad kuuluvad kolme STEPi sektorisse. Need projektid on muu hulgas³⁸:

- mikroelektroonika väärtusahela projekt³⁹;
- patareide ja akude väärtusahela projekt⁴⁰;
- vesiniku väärtusahela projekt⁴¹;

³⁵ Valikukriteerium tehnoloogilise ja tööstusliku vastupanuvõime kohta loetakse täidetuks, kui üks nullnetotööstuse määruse artikli 13 lõike 1 punktis a loetletud kolmest allkriteeriumist on täidetud, näiteks nii, et on suurendatud sellise nullnetotehnoloogia tootmise võimsust, mille osas liit sõltub rohkem kui 50 % kolmandatest riikidest pärit impordist.

³⁶ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ipcei_en

³⁷ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ipcei/approved-ipceis_en

³⁸ Üks üleeuroopalist huvi pakkuv tervisealane tähtis projekt ei ole veel alanud:https://www.economie.gouv.fr/files/files/2022/Press_Manifesto_towards_health_IPCEI.pdf

³⁹ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ipcei/approved-ipceis/microelectronics-value-chain_en

⁴⁰ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ipcei/approved-ipceis/batteries-value-chain_en

⁴¹ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ipcei/approved-ipceis/hydrogen-value-chain_en

- pilv- ja servtöötuse projekt⁴².

TÕESTATUD KOOPIA
Peasekretäri nimel

Martine DEPREZ
Direktor
Otsustusprotsess ja kollegiaalsus
EUROOPA KOMISJON

⁴² https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/ipcei/approved-ipceis/cloud_en